Ao. 1856. Zaturdag

No. 117. 27 September.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 24 September 1856.

Bij Gouvernements-resolutie van den 23n. dezer maand No. 1179, zijn, onder de nadere goedkeuring des Konings, bij de Schutterij te *Paramaribo* benoemd: tot 2n. *Luitenant*, de Heer E. C. Wesenhagen en tot 2n. *Luitenant à la suite*, de Heer F. Harten.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 24 September 1856.

Namens den Heer Gouverneur wordt ter kennis van Geneeskundigen binnen deze Kolonie gebragt, dat ter Gouvernements - Secretarie *KOEPOKSTOF*, uit *Nederland* ontvangen, beschikbaar is.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 26 September 1856.

Bij Gouvernements-resolutie van den 25n. dezer maand No. 1195, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, tot 2n. *Luitenant* in de divisie *boven Suriname* en *Thorarica* benoemd, de Heer S. Lijon.

De Gouvernements - Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 26 September 1856.

Tot voorkoming van meerder misbruiken in het vragen van vrijstelling van de kosten van overtogt met de Koloniale Gouvernements Vaartuigen van hier naar *Coronie*, *Nickerie* en *Demerary*, of van daar herwaarts, heeft de heer Gouverneur bij resolutie dd. heden No. 1200 bepaald: dat voortaan geen verzoek van dien aard in aanmerking zal komen, tenzij vergezeld van een bewijs van onvermogen, als bij Publicatie dd. 17 | 18 Januarij 1833 G. B. No. 2 omschreven, en onder welk bewijs tevens zal moeten voorkomen eene opgaaf van den Provisionelen Commissaris van Politie, bevattende zijne kennis of den uitslag zijns onderzoeks, omtrent den toestand van den verzoeker.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

26 Sept. Van den slaaf *Andrew*, geboren in 1806, (moedersnaam onbekend), toebehoorende aan M. T. Campbell.

26 Sept. Van de slavin *Philippina*, geboren in 1821, dochter van *Patientie*, en hare kinderen *Damon*, geboren in 1840, *Minerva*, geboren in 1840, *Marigo*, geboren in 1844, *Mery*, geboren in 1847, *Frederik*, geboren in 1849, *Jacquelina*, geboren in 1852, *Frederica*, geboren in 1853 en *Ariana*, geboren 1856, toebehoorende voor den vrijdom aan D. Kesteren.

» » Van den slaaf *Doris*, geboren in 1820, zoon van *Cornelia*, toebehoorende voor den vrijdom aan T. J. Brouck.

» » Van de slavinnen *Santje*, geboren in 1820, dochter van *Catharina*, en *Caro*, geboren in 1833, dochter van *Susanna*, toebehoorende aan de uitlandige weduwe Jan de Jager Ez.

» » Van den slaaf *Leendert*, geboren in 1819, (moedersnaam onbekend), toebehoorende aan plant. *Klein Charlottenburg*, divisie *Matappica*.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

De ondergeteekende, daartoe gemagtigd zijnde, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat de *TELEGRAAF* welke Z. Ex. de Gouverneur, in het belang van *Handel* en *Scheepvaart*, aan den voet van den Vlaggestok binnen het fort *Zeelandia*, heeft doen oprigten, met den 1n. October aanstaande, in werking zal komen, en daarmede — voor zooveel de Handel daarbij belang heeft — naar de zijde van de stad, herhaald zullen worden de Seinen, welke van het fort *Nieuw Amsterdam*, via de Seinpost te plant. *Jagtlust*, naar de hoofdplaats worden gedaan. — Zullende van de tabellen der verschillende telegrafische seinen, gedrukte exemplaren verkrijgbaar gesteld worden bij den Uitgever van het *Gouvernements Advertentie Blad.*

Paramaribo, den 25 September 1856.

De Kapt. fung. Adj. van den Generaal Maj. Gouverneur, voormeld,
E. J. SLENGARDE.

Transporten.

(13015) Den 20sten September 1856, H. G. Fisco, Echtgenoot van A. F. van Amson, aan C. Romback, van het Huis en Erf aan de *Hooge straat*, N. W. La. E No. 303, O. W. La. D No. 708.

Den 22sten, F. T. Wijnand aan F. Wijnand, van ½ gedeelte in twee Erven met de daaropstaande gebouwen, gelegen in het district *Nickerie*, bekend onder No. 48 en 49.

Idem. M. H. Kaas en H. A. Kaas, Echtgenoot van A. C. van Bochove, ieder voor ⅓ Erfgename van wijlen Ths. Kaas Thz. aan M. Kaas, van ⅔ gedeelten van het Erf en daaropstaande gebouwen aan de *Wageweg straat*, N. W. La. B No. 160, O. W. La. D No. 104.

Paramaribo, den 24 September 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Transporten.

[12739] Den 25sten September 1856. M. M. E. C. Boedelhof qq. boedel wijlen H. G. van Panhuijs aan S. Lobo, wed. J. Levie, van het Huis en Erf, benevens al de daarop staande Achtergebouwen, aan de *Weide straat*, N. W. La. D No. 876. O. W. La. D No. 266.

Idem. A. R. Balans aan M. M. E. C. Boedelhof, van het Erf met de daarop staande Gebouwen, aan de *Rust en Vrede straat*, N. W. La. E No. 133, O. W. La. D No. 8.

Paramaribo, den 26 September 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(13069) Bij inschrijving worden te koop aangeboden van de plantaadje *Concordia*, aankomende den boedel S. de la Parra voor de *helft* en de Erven S. H. de la Parra voor de *wederhelft*:

13 VATEN SUIKER.

De inschrijvings billetten zullen bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden aangenomen tot *HEDEN VOORMIDDAG* ten 11 ure; en het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal na toewijzing, de kooper binnen 8 dagen de *Suiker* voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen.

Paramaribo, den 27. September 1856.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der Onbeheerde Boedels,
J. ELLIS.

(13071) Bij inschrijving worden te koop aangeboden van de Plantaadje *Guineesche Vriendschap*, toebehoord hebbende den Boedel Salomon de la Parra;

4 VATEN SUIKER.

De inschrijvings-billetten zullen bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden aangenomen tot Dingsdag den 30n. September e. k., des voormiddags ten *tien* ure, en het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal na toewijzing, de kooper binnen 8 dagen de Suiker voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen.

Paramaribo, den 26 *September* 1856.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der Onbeheerde Boedels,
J. ELLIS.

(13145). Op Vrijdag den 3n. October e. k. des namiddags ten 4 ure, zal de Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, in het lokaal van hetzelve Departement door den Vendumeester J. F. Favereij publiek doen verkoopen:

De nagelatene goederen van wijlen de Heeren J. H. Muller, J. Cameron en van Mejufvrouw Hendrika M. Brunswijk.

Wijders de overgeblevene goederen van wijlen den Heer J. K. Oonkaas, bestaande in **LIJFKLEEDEREN**, eenige *HUISRADEN* en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

Voorts:

De slaven *Eduard* en *Frederik*, aankomende den boedel H. B. Polak; en eene partij *KOPIE BESLAGPLANKEN*, 31 ps. *POVTENKVIEN* en 20 ps. 1½ dms. *WANE PLANKEN*, afkomstig van de Houtgronden *Overtoom* en *La Diligence*.

Paramaribo, *den* 26 *September* 1856.

De Curator voornoemd,
CHs. LIONARONS.

Volksontwikkeling de bron van Volkswelvaart.

Die wil oogsten, moet in tijds zaaijen. Dwaasheid zoude het zijn van een land vruchten te wachten, waarin niet ter regter tijde het zaaizaad is uitgestrooid. Om een' goeden oogst te kunnen verwachten is zaaijen alleen echter niet genoeg: de grond moet ook behoorlijk zijn bewerkt, zal de zaadkorrel er naar eisch in ontkiemen, en er moet zorg gedragen worden voor de ontluikende plant, dat zij niet onder het soms welig opschietende onkruid verstikke.

't Gaat eveneens met de ontwikkeling en vorming van den menschelijken geest. Die in zijne jeugd niets leert, zal in rijper leeftijd geen voordeel van verkregene kennis kunnen trekken; hij wiens tijd van vorming en voorbereiding onbenut is voorbij gegaan, zal later ten achteren zijn en blijven bij anderen, die de jeugd nuttig hebben besteed.

De welvaart van een volk in 't algemeen hangt af van de welvaart der ingezetenen in 't bijzonder: wanneer al de ligchaamsdeelen gezond zijn, dan is ook het geheele ligchaam gezond; wanneer het den burgers wel gaat, dan bloeit de staat.

De welstand van ieder in 't bijzonder hangt, zoo niet geheel dan toch voor een groot deel, af van *geschiktheid*, *bekwaamheid* en *zedelijkheid*; of, met andere woorden: van zijne *praktische*, *verstandelijke* en *zedelijke* ontwikkeling.

Zonder praktische geschiktheid zal men, met goede zedelijke beginselen en wetenschappelijke kennis, voor de maatschappij en voor zich zelven niet dat zijn, wat men konde en moest wezen. Plaatst een ervaren stuurman achter den ploeg of een fikschen boer aan 't roer, zij zullen er zich niet op hunne plaats gevoelen en beide de zaken in de war sturen.

Bij praktische geschiktheid en zedelijkheid moet ook voldoende kennis wezen. Vraagt een vlug en geschikt, maar niet genoegzaam onderlegd timmerman naar een plan en begrooting der kosten van een door u voorgenomen werk, hij zal u eene op zijne ondervindingen steunende schets en eene ruwe begrooting van kosten leveren; en 't is honderd tegen één dat gij, of hij er bedrogen mede zullen uitkomen.

Dat geschiktheid en bekwaamheid zonder zedelijkheid niet tot welstand kunnen leiden, ligt in den aard der zaak. Te bejammeren, helaas! is het, dat zulks schier overal door voorbeelden kan worden gestaafd.

Een ontwikkeld volk kan alleen een welvarend en gelukkig volk zijn. *Geschiktheid*, *bekwaamheid* en *zedelijkheid* zijn de noodzakelijke en onmisbare vereischten voor 't heil van een volk in het algemeen, zoowel als voor den bloei en 't geluk van personen en huisgezinnen in 't bijzonder. Zonder haar is geen blijvende welvaart, geen duurzaam geluk mogelijk.

Even zoo als in de natuur, zoo heeft er ook bij den menschelijken geest eene *periodieke* en *seculaire* ontwikkeling plaats. De plant bloeit, draagt vruchten en sterft, en nieuwe planten ontstaan, die ook weder dezelfde afwisselende verschijnselen opleveren. Maar bij deze periodieke ontwikkeling in de natuur, merken wij ook eene ontwikkeling op, die zich over grootere tijdvakken uitstrekt. Door deze, *seculaire* ontwikkeling zoude men ze kunnen noemen, worden plantensoorten en dierenrassen verbeterd; waterplassen in vruchtbaar land, woestijnen in welige oorden herschapen.

Ook bij den mensch heeft zulk eene periodieke ontwikkeling plaats. Ieder in 't bijzonder heeft opleiding en vorming noodig en met ieder individu vangt zulks weder op nieuw aan. Maar ook hier heeft eene meer algemeene ontwikkeling plaats, waardoor het eene geslacht voortbouwt op de grondslagen, die door vroegere geslachten reeds zijn gelegd, en vervolgt, hetgeen door anderen is begonnen. Deze ontwikkeling is mede eene seculaire: want zij strekt zich over groote tijdvakken uit, en zij is het vooral die den grondslag uitmaakt van algemeenen vooruitgang, van duurzamen bloei en welvaart eener natie, van bestendig volksgeluk.

Onze ouders en grootouders hebben het zoo gedaan en 't is hun er goed mede gegaan, is een gezegde, dat soms nog wel eens gehoord wordt. 't Kan waar zijn ook; maar hoogst verkeerd is het besluit, dat er vaak uit getrokken wordt, dat het ons daarom er ook goed bij zoude gaan. Kunsten en wetenschappen hebben groote vorderingen gemaakt, en hij, die daarvan geene kennis wil nemen, en er geene toepassing van wil maken op zijn bedrijf, mist veel en zal noodzakelijk in veel opzigten bij anderen ten achteren blijven.

Vooruitgang gaat noodwendig gepaard met concurrentie. De vordering in wetenschap of kunst moet vruchtbaar worden gemaakt voor 't leven. Die ze daartoe het best weet aan te wenden, geniet de meeste en beste vruchten; die, uit onkunde of laauwheid, ze daaraan niet dienstbaar maakt, verliest naar mate de andere wint. Die concurrentie bestaat niet slechts tusschen individuen, maar ook tusschen volken.

Naarmate de communicatie gemakkelijker wordt en verschillende volken meer met elkander in aanraking komen, wordt de invloed van die concurrentie grooter, de noodzakelijkheid om te kunnen mededingen dringender.

Eene hooge en dure verpligting rust daarom op hoogere en lagere Besturen, om te zorgen, dat er gelegenheden zijn voor eene doelmatige opleiding, vorming en ontwikkeling van het volk, en even duur is de verpligting, die ieder heeft voor zich zelven, voor de zijnen en voor de maatschappij, om die gelegenheden te zoeken en er een trouw en ijverig gebruik van te maken, ten einde zich te vormen en zoo veel mogelijk te volmaken in geschiktheid, bekwaamheid en zedelijkheid.

Onder de gelegenheden, die van wege den Staat daartoe aan de natie worden gegeven, moeten hoofdzakelijk de scholen genoemd worden: de *lagere*, die voor allen moeten dienen; de *middelbare*, waar velen gelegenheid vinden tot verdere ontwikkeling, of wel tot eene bijzondere opleiding voor eenig bepaald vak of bedrijf, voor een' bijzonderen stand; de *hoogere scholen*, die door een kleiner getal worden bezocht om eene soogenaamde geleerde of meer wetenschappelijke vorming te erlangen.

Voldoen al deze inrigtingen aan de eischen des tijds en vormen zij genoegzaam voor 't leven? Ziedaar vragen, die gedurig gedaan moeten worden om zoodanige inrigtingen bestendig aan het doel te doen beantwoorden, en die vooral van belang zijn in een tijd als waarin wij leven; waarin ten minste sommige wetenschappen, die den grootsten invloed op het maatschappelijk leven uitoefenen, als met reuzenschreden vooruitgaan.

Vraagt men: aan welke eischen moet de lagere school voldoen? dan zullen velen antwoorden: de kinderen moeten leeren lezen, schrijven en rekenen, en met eenige werktuigelijke vaardigheid; hierin stellen sommige ouders zich dan ook te vreden, terwijl ook enkele onderwijzers genoeg meenen gedaan te hebben als zij hunne leerlingen zoo ver gebragt hebben, dat zij tamelijk vlot kunnen lezen, eene duidelijke letter kunnen schrijven, en sommige rekenkundige voorstellen, naar vaste regels, kunnen oplossen.

Maar wat baat het lezen, als het gelezene niet wordt *begrepen*, en daardoor bij den leerling geen lust bestaat om te lezen, ten einde het hart te vormen en de kennis uit te breiden? Wat baat het schrijven van een sierlijk schrift, als men niet in staat is zijne denkbeelden behoorlijk te regelen en schriftelijk uit te drukken? Wat baat het rekenen, als het geen verstandswerk is en als zoodanig in toepassing kan worden gebragt voor het werkelijk leven?

Zal het onderwijs nuttig zijn voor het leven, dan moet bovenal het *oordeel* worden ontwikkeld en gescherpt, het *zedelijk gevoel* worden opgewekt en gevormd, en zulks vooral onder en door het aanleeren van kundigheden en kunstvaardigheden, die in het maatschappelijk leven van dadelijke toepassing zijn. Het doel van de school moet zijn: *helderdenkende* en *zelfstandige* menschen te vormen; want deze kunnen alleen voor zich zelven gelukkig en tevreden, voor de maatschappij nuttige en brave leden, voor den Staat ijverige en getrouwe burgers zijn.

Tot de leerstof voor de lagere school behoort natuurlijk eene genoegzame kennis van de moedertaal, om het gelezene goed te kunnen verstaan en zijne gedachten behoorlijk te kunnen uitdrukken, voorts eenige kennis der aardrijkskunde en geschiedenis, vooral van het vaderland; maar tevens ook eene algemeene kennis van de natuur en hare werkingen. Allen toch leven en werken wij in en door de natuur, en de kennis der natuur oefent een' krachtigen en weldadigen invloed uit op onzen ligchamelijken, stoffelijken en zedelijken welstand.

Weinig baat het ons voor 't leven, dat wij de Rigters van Israël naar volgorde kunnen opnoemen, of weten in hoevele en welke departementen Frankrijk is verdeeld, of voor de vuist kunnen zeggen, hoeveel inwoners de eene of andere stad telt; maar 't is van groot belang dat wij de *lucht* kennen, die wij inademen, den *grond*, dien wij bebouwen, de *stoffen* die wij bearbeiden en de verschillende *invloeden* der natuur, die gunstig of ongunstig op ons of onzen arbeid kunnen werken.

Veel van 't geen de mensch vroeger zelf moest doen, laten wij nu door de veelvermogende krachten der natuur verrigten; maar daartoe is het noodig, dat wij haar kennen en weten te leiden en te beheerschen. De natuur is dienstbaar voor ieder, die haar kent en om hulp vraagt, en zij levert het beste werk, voor die haar het best weet te gebruiken.

Even zoo als het nuttig en noodig is, dat de leerlingen op de lagere school met de natuur en hare werkingen aanvankelijk worden bekend gemaakt, zoodat daarom ook de natuurkunde, even als de geschiedenis en aardrijkskunde, een leervak behoort te zijn, waaraan voor de lagere school de leerstof mede wordt ontleend; zoo is het ook hoogst noodzakelijk tevens, dat er andere gelegenheden bestaan waar dit onderwijs zal worden voortgezet. Vele van onze jonge lieden, die nu alleen de lagere scholen bezoeken, en deze gewoonlijk op twaalfjarigen leeftijd verlaten, moeten verder worden geoefend. Het tijdvak van twaalf tot twintig jaren gaat voor velen voorbij, zonder dat zij vooruitgaan in kennis en wetenschappelijke beschaving, en zoo blijven velen onzer handwerkslieden ten achteren bij vreemden, die soms in grooten getale van elders overkomen en wegens meerder ijver, helderder doorzigt en betere geschiktheid, niet zelden de voorkeur erlangen en zulks ook verdienen.

Zal de volkswelvaart toenemen en bloeijen, dan moet de volksverlichting worden bevorderd, dan moeten er meer en meer gelegenheden worden geopend voor het volk, voor allen die zich op landbouw of eenigen tak van nijverheid toeleggen, voor fabriekanten en handwerkers, om de aanvankelijk ontwikkelde kennis in de wis- en natuurkunde verder uit te breiden, ten einde die ieder voor zich zelven in toepassing te brengen. Daartoe moeten er zijn scholen voor handel en zeevaart niet alleen, maar ook voor landbouw en nijverheid, en van deze moet door de natie een ijverig gebruik worden gemaakt.

Behoort de kennis der nieuwere talen tot de vereischten eener beschaafde opvoeding, eene algemeene kennis van de natuur is bij de veelvuldige toepassing, die er van de verschillende takken der natuurkundige wetenschappen in het maatschappelijke leven worden gemaakt, eveneens een noodzakelijk vereischte. In den tegenwoordigen tijd en bij den invloed, dien deze wetenschap uitoefent, mag geen geleerde, mag geen beschaafd mensch een vreemdeling zijn op haar gebied.

Volksontwikkeling is de bron van volkswelvaart. In Nederland heeft men ten allen tijde prijs gesteld op de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling des volks, en de Nederlandsche natie is ten allen tijde eene verlichte en bloeijende natie geweest. Aan eene ontwikkelde natuurkennis heeft dat land zijn bestaan, behoud en welvaart te danken. Door eene meer en meer toenemende kennis in de toepassing van de krachten der natuur kan die welstand blijvend en duurzaam worden. Daarom moet die kennis onder alle standen worden bevorderd en uitgebreid. Als middelen daartoe meenen wij de volgende te moeten aanbevelen:

a. De natuurkunde moet, even zoo als de geschiedenis en aardrijkskunde, een leervak zijn voor de lagere school, en de kennis harer beginselen moet voor den onderwijzer, zoowel als de toepassing daarvan bij zijn onderwijs in de school, tot pligt gesteld worden.

b. Bij het zoogenaamd middelbaar onderwijs moet eene meer opzettelijke beoefening van de natuurkunde in 't algemeen tot regel worden gesteld.

c. Bovenal is het noodig, dat er nijverheidsscholen worden opgerigt, waar jongelieden boven de twaalf jaren, die de lagere scholen hebben verlaten, zich verder kunnen bekwamen, inzonderheid door beoefening en toepassing van de wiskunde en de verschillende deelen der natuurkunde.

d. De beoefening der natuurkunde behoort even als die der wiskunde aan de hoogescholen aangemoedigd en voor allen tot pligt gesteld te worden, ten minste wanneer het niet reeds als zoodanig bij het gymnasiaal onderwijs wordt opgenomen. Mag iemand, die aanspraak wil maken op eene beschaafde opvoeding, geen vreemdeling zijn in de kennis der natuur, van den geleerde mag men met regt eischen, dat bij met de voornaamste zaken uit haar gebied ten minste in zoo verre bekend zij, als noodig is om den invloed te kunnen nagaan, dien zij op het maatschappelijk leven uitoefenen.

(*Overgenomen.*)

De Spoorwegen in Groot Brittannie.

Volgens officiele opgaven, medegedeeld aan de beide parlementshuizen, hadden de spoorwegen in Groot-Brittannie op 30 Junij 1854 eene lengte van 7,803 Engelsche mijlen, eene uitgestrektheid meer dan tweemaal zoo lang als de weg van Southampton naar Alexandrie, of van Liverpool naar Nieuw York; 1200 mijlen langer dan de afstand tusschen Falmouth en de Kaap de Goede Hoop en meer dan de halve lengte van den weg tusschen Falmouth en Sydney. Over de voornaamste linien kunnen per telegraaf boodschappen worden gezonden, zoodat er mogelijkheid bestaat om in minder dan veertig minuten te corresponderen over een afstand, gelijk aan de lengte van den cirkel rond den aardbol. Op 30 Junij 1853 waren in exploitatie 7,512 mijlen, of 291 minder dan in het daarop volgende jaar. Bijna de geheele uitgestrektheid der spoorweglinien is in minder dan vijf en twintig jaren tot stand gekomen, eene tijdruimte welke voor zoo reusachtigen arbeid zeker kort mag heeten.

De spoorwegen waren verdeeld als volgt: in Engeland 5,955 mijlen, in Schotland 994 en in Ierland 613. Laatstgenoemd land is dus, in verhouding tot zijne uitgestrektheid en bevolking, het minst ruim bedeeld.

In het eerste halfjaar van 1854 werden in het geheel vervoerd 50,367,404 passagiers; als op de Engelsche linien: 41,987,969, op de Schotsche: 5,256,231 en op de Iersche: 3,123,203. In dezelfde tijdruimte van het voorgaande jaar werden slechts vervoerd 45,080,316 personen, of 5,287,088 minder.

De inkomsten bedroegen in het eerste halfjaar van 18 4: 9,424,603 p. st. (*f* 113,095,236), tegen 8,191,489 p. st. in het half jaar, eindigende 30 Junij 1853, en dus 15 pCt. meer. De reizigers leverden 4,093,561, de paarden, rijtuigen en passagiersgoederen 505,116, de koopmansgoederen 4,836,825 p. st. Deze laatste cijfers zijn in zoo verre belangrijk als daaruit blijkt, dat de Engelsche handel van de spoorwegen veel gebruik maakt. Het vervoer van koopmansgoederen is daar te lande toch de voornaamste bron van inkomsten en levert alleen meer op dan het vervoer van reizigers, paarden, rijtuigen en passagiersgoederen te zamen. In Nederland is dit geheel anders. In 1854, bij voorbeeld, waren de inkomsten van den Hollandschen IJzeren Spoorweg *f* 1,155,849, waaronder slechts *f* 18,240 voor het vervoer van koopmansgoederen. De Rijnspoorweg bragt op in het jaar, eindigende 1 Mei 1855, *f* 750,067 waaronder *f* 57,623 voor koopmansgoed.

Het aantal personen dat in 1853 in Groot-Brittannie aan de spoorwegen een middel van bestaan vond, beliep 118,173, waaronder 37,764 aan de nog niet voltooide linien. Het kapitaal daar te lande aan dien tak van nijverheid verbonden, bedroeg de verbazende som van ruim 281 millioen pond sterling.

In 1853 verloren 305 personen op de spoorwegen van het Vereenigd Koningrijk het leven, terwijl 449 gekwetst werden. De meesten echter berokkenden zich door eigen onvoorzigtigheid de ongelukken, welke hen troffen. Immers buiten eigen toedoen werden slechts gedood 0,35 en gekwetst 2,8 personen op elke één millioen passagiers. Deze cijfers bewijzen duidelijk, dat aan het vervoer langs spoorwegen geenszins zoo groote gevaren verbonden zijn als velen zich nog altijd voorstellen.

Kosten van het openbaar onderwijs in Engeland.

In Engeland wordt een zeer aanmerkelijk gedeelte der staats uitgaven besteed aan openbaar onderwijs, kunsten en wetenschappen. In het jaar 1855 bedroeg de uitgave voor het openbaar onderwijs in Engeland en Schotland 381,000 p. st., in Ierland 215,200 p st.— voor het departement van wetenschappen en kunsten, 't welk onder het ministerie voor den handel behoort, 79,864 p. st.— voor de Londensche hoogeschool 3858 p. st;— voor de Schotsche hoogescholen 7952 p. st.;— voor de Queens university in Ierland 2366 p. st.;— voor de Queens-colleges in Ierland 9552 p. st.;— voor de professoren in de theologie te Belfort 2600 p st.;— voor het Britsch Museum 56,180 p. st.;— voor de nationale gallerij 17696 p. st.;— voor het geographisch genootschap 500 p. st.;— voor wetenschappelijk onderzoek 6409 p. st.;— voor verschillende andere aangelegenheden 33,145 p st.;— te zamen alzoo 816,322 p. st. of *f* 9,795,864 voor wetenschappelijke doeleinden.

Gemengde berigten.

In de jongste berigten uit China vindt men vermeld, dat, in weerwil van den burgeroorlog die in dat rijk woedt, de bemoeijingen tot verspreiding van het christendom nogtans voortgezet worden. Achttien genootschappen onderhouden in China 86 Evangelische zendelingen, van welken 14 in Canton, 10 in Hongkong, 6 in Amoy, 10 in Futschéu, 15 in Ningpo, en 31 in Shanghai leven. Engelsch Chinesche journalen en tijdschriften in de Chinesche taal, door Angelsaksen uitgegeven, verschijnen er thans twaalf in het Middenrijk. De *China Mail*, elken donderdag; het *Hongkong Register*, elken dingsdag; de *Friend of China* en *Hongkong Gazette*, elken woensdag en zaturdag; de *North China Herald*, elken zaturdag, *Dixso*, *Hongkong Recorder*, driemaal in de week; de *Shipping List*, elken avond; de *Register's Advertiser*, driemaal in de week; de *Hongkong Government Gazette*, elken zaturdag; de *Commercial List*, dagelijks, de *Parelsnoer* uit de nabijheid en verte, en de *Herald* uit de verte en nabijheid, beide in de Chinesche taal. De *Parelsnoer* wordt door den Engelschen zendeling James Legge te Hongkong, en de *Herald* door den Amerikaanschen geneesheer en zendeling M. Gowan uitgegeven.

Burgerlijke Stand.

Van den 19den tot den 25sten September zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 18den, Nicolaas Carel Willem Haarle, 19 jaren.— Den 19den, Christina Carolina Schoon, ruim 71 jaren.— Den 21sten, Christiana Fannij Houlej, 70 jaren.— Idem, Ernst Diedrich Johannes, 14 jaren.— Den 22sten Louisa Maria, dochter van William Humphreijs en Maria Jacoba Stoffels, 10 jaren en ruim 7 maanden.— Den 25sten, Francina Goudenknop, 14 jaren.

Producten - Handel.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. 26sten dezer, van plant. Lodewijksburg, 22 vaten à 12,04 cent.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 20n. dezer, de kol. schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. Meijer, van Demerarij.

In rio Saramacca:

Den 20sten, het schip *Cuba*, kapt. D. H. Zeijlemaker, van Amsterdam.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Johanna Christina, kapt. de Lang, adres bij J. H. Zaal, sluit 29 dezer.

Anna Maria Wilhelmina, kapt. J. Jansen, adres bij J. H. Zaal.

Louisa Christina, kapt. Ten Harmse, adres bij J. H. Zaal.

Plata, kapt. Koch, adres bij H. C. Levy.

ADVERTENTIEN.

Paramaribo, *den* 26 *September* 1856.

Wij haasten ons uit de heden namiddag laat, per de stoomboot *Paramaribo*, ontvangene berigten uit het moederland, onzen lezers het volgende mede te deelen:

De post die den 21sten Julij deze kolonie heeft verlaten, is, blijkens onze berigten met de jongste mail uit het Moederland ontvangen, den 20sten Augustus aldaar aangekomen. Met belangstelling werd de opening der Kamers in September tegemoet gezien; in afwachting daarvan bleef het op politiek gebied zeer stil; men hield zich in de laatste dagen voornamelijk bezig met de metalen-kruis feesten, die even als de onthulling van het monument op den Dam, te Amsterdam, in tegenwoordigheid van Z. M. den Koning en Z. K. H. Prins Hendrik, met schitterenden luister hebben plaats gehad.

De minister van Binnenlandsche Zaken had op nieuw een belangrijken maatregel genomen en de Maatschappijen tot bevordering van den tuinbouw uitgenoodigd, om te onderzoeken naar en hem bekend te maken met de middelen om dien tak van volkswelvaart uit zijn verachterden toestand op te heffen.

In plaats van den heer Mr. J. S. Lotsij, is door de Staten van Zuid Holland tot lid der Eerste Kamer gekozen de heer Mr. P. Loopuit, van Schiedam; in Noord Braband is in plaats van wijlen den heer F. J. T. de Bruijn, tot lid derzelfde kamer gekozen Jhr. Mr. E. J. T. van Meeuwen, commissaris des Konings in Limburg; in de derde vacature in dit staatsligchaam, ontstaan door het overlijden van den heer Sichterman van den Broke te Groningen, was nog niet voorzien.

De Haarlemsche Courant deelt het volgende mede:

„Een geruimen tijd geleden zijn, met het oog op en ter bevordering van de algemeen gewenschte maatschappelijke hervorming in de gouvernementen van Suriname en Curaçao, *doelmatige wijzigingen verordend in de reglementaire bepalingen op de aldaar aanwezige slaven*, zonder gevaar om daardoor die hervorming te bemoeijelijken. In verband daarmede heeft Z. M., op voorstel van den minister van Kolonien, den gouverneur van Suriname gemagtigd om in de districten, waar nog geene landdrosten aanwezig zijn, zoodanige aan te stellen ter vervanging van de uit de eigenaren, administrateuren en direkteuren van plantages gekozen onbezoldigde *heemraden* en *burgerofficieren*, door welken maatregel een krachtvol beheer in de divisien en een behoorlijk toezigt over de naleving der koloniale verordeningen zal bevorderd worden. Bij gemis in Suriname van de tot uitvoering van dien maatregel noodige ambtenaren, zullen door den minister uit Nederland *zes* personen uitgezonden worden, die na zich met de taal, zeden en instellingen van de inwoners der bedoelde kolonie te hebben bekend gemaakt, bij gebleken bekwaamheid met het burgerlijk bestuur in de bedoelde divisien zullen belast worden.

„Eerlang vertrekt een bekwaam ambtenaar naar Curaçao om daar onder bevelen van den gouverneur in belangrijke betrekkingen werkzaam te zijn. Dagelijks ziet men het berigt van zijne aanstelling in de *Staats-Courant* te gemoet."

—

Wijders heeft Z. M. nog benoemd tot H. D. procureur te Curaçao de heer Mr. A. M. de Rouville, tot dusverre burgemeester der stad Brielle.

Sedert het zware onweder, op den 11 Aug., (waaromtrent wij nog eenige bijzonderheden vernemen, die nader zullen worden medegedeeld) was de weersgesteldheid in het moederland aanmerkelijk koeler geworden. Ook vielen er gedurig zware regens, die men vreesde dat voor het late aardappelengewas, wel eens nadeelig konden zijn. Reeds wilde men de bekende ziekte in heviger graad waargenomen hebben. Het graan en daarmede ook het brood was weder in prijs aanzienlijk gestegen, hetgeen voorshands voor de gevolgen van speculatien werd gehouden.

Bij het Parijsche vredesverdrag van 30 Maart ll., hebben de mogendheden, zoo als bekend is, besloten, om als beginsel aan te nemen, dat bij het ontstaan van een geschil tusschen twee staten, deze gehouden zullen zijn de bemiddeling van een derden staat in te roepen, voor dat tot het nemen der wapenen kan overgegaan worden; om dat beginsel kracht bij te zetten en in het Europesche volkenregt op te nemen, zouden alle regeringen uitgenoodigd worden om tot hetzelve toe te treden. Nu verneemt men (althans een aantal bladen hebben het gemeld, en het berigt deswege is nergens tegengesproken) dat de Nederlandsche regering niet geneigd schijnt dat beginsel dan te nemen. Het weigerend antwoord zou zij daarop gronden, dat ook Zweden en Belgie evenzeer hebben geweigerd zich op dit punt te verklaren. Men verwacht dat na de opening der kamers omtrent deze zaak wel eenig licht zal opgaan.

— Z. M. heeft den 30n. Aug. jl. de concessie geteekend voor den Zweedsch Limburgschen spoorweg. Dit was het wat nog aan de zaak ontbrak. Belgie ziet deze onderneming met zorg, omdat daardoor waarschijnlijk zijn transito.handel zal benadeeld worden; eene verbinding van Vlissingen met het Duitsche spoorwegnet is niet onbelangrijk te achten.

Er is ook concessie aangevraagd voor een spoorweg van Gouda over den Leijdschen Dam, Zoetermeer, Zegwaard, Moerkapel en 's Gravenhage tot Scheveningen, een weg van 36,000 ellen.

Men schrijft uit 's Bosch, dd. 28 Augustus, het volgende:

„Onze provincie werd in den avond van den 11n. zoodanig door een onweder geteisterd, zoo als nog nimmer heeft plaats gehad. De hemel stond meer dan *drie* uren als in vuur; van vier zijden flikkerde de bliksem onophoudelijk door de lucht, en er stak een storm op, van welks felheid zich de oudste lieden geen voorbeeld kunnen herinneren."

De prijzen der Surinaamsche producten aan de Nederl. markt, bleven zich, ofschoon met weinigen omgang, op de vorige prijzen sontineeren.

In Texel gearriveerd.

Den 24 Aug. *Triton*, kapt. Duinker. Den 25n. *Paulina*, van der Grient, beiden van hier.

Den 29n. *Margaretha Maria*, Leversteijn, van Nickerie.

Naar herwaarts vertrokken.

Den 20 Aug. *Ladij Soles*, Davison, van Glasgow.

Gedrukt bij J. C. MULLER As.